

**Haugesund kommune
Rådmannens stab**

Kunnskapsdepartementet

Deres ref.

Vår ref.
Saksnr. 2012/1194
Løpenr. 16557/2012
Arkivkode A10

Saksbehandler
Maren Elise Monclair Pedersen
Tlf. 52 74 30 45

Vår dato
13.04.2012

HØRING - NOU 2012: 1 TIL BARNES BESTE - NY LOVGIVNING FOR BARNEHAGENE

Haugesund kommune viser til høringsbrev og høringsnotat fra Kunnskapsdepartementet med høringsfrist 04. mars 2012.

Høringen omhandler NOU 2012:1: Til barnas beste – forslag til ny lovgivning for barnehagene.

Oppvekststyret og formannskapet i Haugesund kommune behandlet i møte 10. og 11.april 2012 politisk sak 12 / 15 der det ble fattet følgende vedtak om hørings svar fra Haugesund kommune:

Høringsuttalelse:

Haugesund kommune avgir med dette sin høringsuttalelse, med fokus på nye lovforslag, samt paragrafer med forslag til vesentlige endringer.

Haugesund kommune slutter seg til utvalget sine anbefalinger med visse forbehold på følgende områder:

Utvalgets forslag til ny § 5 Hensynet til barnets beste:

Utvalget påpeker at hensynet til barnets beste må være en grunnleggende forutsetning i et regelverk som skal regulere en virksomhet som gjelder samfunnets yngste borgere.

Det vurderes som en risiko at hensynet til barnets beste mister tyngde i prioriteringen av kommunens ressurser når brukergruppen samtidig ikke har reelle muligheter til innflytelse.

Utvalget har derfor valgt å tydeliggjøre og fremheve barnas rettigheter gjennom å samle disse i forslaget til ny barnehagelov. Formålsbestemmelsen (§ 1) og innholdsbestemmelsen (§ 2) danner et godt utgangspunkt for hvordan kvalitetssikringsbestemmelsene i regelverket kan konkretisere barnets beste i barnehagen. Utvalget mener at disse bestemmelsene vil oppfylles best dersom barnets beste betones i større grad enn det som er tilfelle i dagens regelverk.

- Haugesund kommune slutter seg til forslaget.

Besøksadresse
Rådhusgt. 66
Postadresse
Postboks 2160
5504 Haugesund

Sentralbord
52 74 30 00
Telefaks
52 74 30 31

Bankgiro
3240.07.22020
Organisasjonsnr
944 073 787

E-postadresse
postmottak@haugesund.kommune.no

Utvalgets forslag til endring i § 6 om barns rett til barnehageplass

Barn som fyller ett år senest innen utgangen av august det året det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage fra august. Utvalget foreslår å videreføre gjeldende praksis av 12 A om barns rett til barnehageplass, hvor forpliktelsen til å oppfylle kravet ligger hos kommunen. Andre barnehageeiere har ikke samme forpliktelsen, da utvalget vurderer at den friheten barnehageeier er gitt til å bestemme opptakskrets og opptakskriterier er viktig og har stor betydning for den innsats private eiere har lagt ned i barnehageutbyggingen.

- Haugesund kommune har til sammen 34 barnehager hvorav kun 6 kommunale. Det har av den grunn vært utfordrende for kommunen å oppfylle gjeldende § 12 A iht gjeldende lovverk.
- Haugesund kommune ber om at forpliktelsen til ny § 6 gjelder på samme måte for private barnehageeiere som for kommunene (jmf foreslått § 20), og at dette kommer klart fram § 14 om barnehageeiers ansvar.

Utvalgets forslag til ny § 8-10 om rett til godt fysisk og psykososialt barnehagemiljø:

Utvalget påpeker at det i dagens regelverk ikke er sikret barnets rett til et godt fysisk og psykososialt miljø i barnehage. Utvalget er opptatt av at barn skal sikres et godt fysisk og psykososialt miljø og viser til at dette allerede er innført som en rettighet i opplæringsloven. Innføring av en slik bestemmelse i barnehageloven vil i følge utvalget medføre en styrking av rettsstillingen til barn i førskolealder.

Ved innføring av en slik rettighet er det viktig at innholdet er tilpasset barnehagesektoren og barnehagens egenart.

- Haugesund kommune slutter seg til forslaget.
- Haugesund kommune oppfatter det slik at gjennom sin rolle som barnehagemyndighet, så vil kommunen måtte ta ansvar for opplæring i og kvalitetssikring av saksbehandling iht forvaltningslovens bestemmelser om enkeltvedtak for eiere og styrere av barnehager. Kostnaden med dette arbeidet forutsettes blir kompensert for kommunene.

Utvalgets forslag til ny § 16 Krav til forsvarlig system for barnehageeier:

Utvalget vurderer at det bør innføres et krav om at barnehageeier etablerer et forsvarlig system i den enkelte barnehage. Det skal være med på å sikre at barnehageloven med forskrifter faktisk blir oppfylt. Systemet må altså kunne sette virksomheten og de ansatte i stand til å avdekke lovbrudd og sørge for tiltak der lovbrudd blir avdekket. Både av hensyn til barnehageeiers styring med egen virksomhet og etterprøvnbarheten ved barnehagemyndighets tilsyn, må barnehageeiers system være skriftlig.

- Haugesund kommune slutter seg til forslaget.

Utvalgets forslag til endring i § 17 Kommunen er lokal barnehagemyndighet:

Utvalget foreslår følgende nytt avsnitt i § 17 om kommunen som lokal barnehagemyndighet: Kommunen skal sørge for å ha tilgang til barnehagefaglig kompetanse over barnehagenivået.

- Haugesund kommune slutter seg til forslaget.

Utvalgets forslag til endring i § 20 Kommunens plikt til å tilby plass i barnehage:

I utvalgets forslag til § 20 påpekes det at kommunen har ansvaret for at barn med rett til prioritet får plass i barnehage.

- Haugesund kommune henviser til kommentar vedrørende dette under forslag til § 6 om rett til barnehageplass.

Videre sier forslaget at kommunen skal tilpasse utbyggingsmønstre og driftsformer til lokale forhold.

- Haugesund kommune slutter seg til forslaget, men vil påpeke at kostnadene med videre utbygging vil bli vesentlig høyere både for kommunen som utbygger og private utbyggere siden investeringstilskudd samt tilskudd til drift i midlertidige lokaler opphørte per 01.01.2012. Haugesund kommune forutsetter at videre utbygging vil bli ivaretatt gjennom eventuelle andre finansieringsmodeller for utbygging av barnehagesektoren for å kunne etterkomme bestemmelsene i foreslått § 20.

Utvalgets forslag til ny § 25 Samarbeid om barnehagens forebyggende og helsefremmende funksjon:

Utvalget påpeker kommunens særskilte ansvar for tilrettelegging av tverrfaglig samarbeid mellom de ulike tjenestene for barnefamilier. Det er sentral for barnehagens forebyggende og helsefremmende funksjon jf. § 3, at de ulike instansene har kunnskap om hverandres funksjon. Utvalget foreslår at kommunen skal utarbeide rutiner for samarbeid og kunnskapsutveksling mellom barnehage, barnevern, helsestasjon, pedagogisk-psykologisk tjeneste og andre relevante for å bidra til barnehagens forebyggende og helsefremmende funksjon.

Haugesund kommune har siden 2007 hatt psykososiale ressursteam for barnehagene hvor overnevnte instanser er representert. Ordningen ble formalisert med egen rutinebeskrivelse i 2009.

Haugesund kommune har også utarbeidet egen veileder for spesialpedagogisk hjelp og tilbud til barn med særskilte behov, som beskriver rutiner i forhold til å identifisere og kartlegge barn med særlige behov, samt å kartlegge tiltakene som igangsettes av hjelpeapparatet. Det arbeides også godt med tiltak i forhold til tidlig innsats, samt flere ulike veiledningstiltak for å heve kompetansen blant de ansatte i barnehagene.

- Haugesund kommune slutter seg til forslaget

Utvalgets forslag til ny § 26 Krav til forsvarlig system for barnehagemyndighet:

Utvalget påpeker kommunens særskilte ansvar for å oppfylle kravene i barnehageloven med forskrifter, herunder stille til disposisjon de ressursene som er nødvendige for at kravene skal kunne oppfylles. Slike ressurser kan være personalressurser, materiell og utstyr, penger, kompetanseheving og annet.

- Haugesund kommune slutter seg til forslaget under forutsetning av at kostnadene for dette blir kompensert for kommunene.

Utvalgets forslag til endring i § 32 Barnehagens grunnbemanning:

Utvalget har merket seg at det har funnet sted store endringer i sektoren, samtidig som kravene til bemanning ikke har endret seg. Den store økningen av små barn i barnehagen medfører et behov for å se på kravene til bemanning i barnehagen. Dagens regelverk angir det maksimale

antallet barn hver pedagogisk leder kan ha ansvaret for, men overlater til barnehageeier å vurdere størrelsen på den øvrige bemanningen.

Etter utvalgets vurdering er det både fordeler og ulemper ved å fastsette et tallfestet krav til hvor mange barn hver voksen maksimalt kan ha ansvaret for. På den ene siden vil dette kunne bidra til et likeverdig barnehagetilbud, og det vil kunne minske faren for at barnehageeier reduserer kostnadene ved å kutte ned på den totale bemanningen. På den annen side kan det være en fare for at barnehageeier ikke vil vurdere bemanningsbehovet ut fra barnegruppens størrelse og barnas behov, men innrette seg etter det maksimale antallet barn hver voksen kan ha ansvaret for. Etter en samlet vurdering har utvalget kommet frem til at et fortsatt skjønnsmessig krav til generell bemanning for å sikre målsettingen om barnehager med høy kvalitet, også dersom kravet om «tilfredsstillende pedagogisk virksomhet» innskjerpes til «god pedagogisk virksomhet», ikke i tilstrekkelig grad vil kunne ivareta de kvalitetssikringsbehov som er beskrevet over. Undersøkelser viser at det over tid har vært en økning i antall barn per voksne. Utvalget ser på denne trenden med en viss bekymring. Forskning viser at voksentetthet er meget viktig for kvaliteten, og voksentettheten er etter utvalgets vurdering allerede for lav mange steder.

Følgende grunnbemanning foreslås:

En ansatt kan ha ansvaret for inntil tre barn under tre år. En ansatt kan ha ansvaret for inntil seks barn over tre år.

- Haugesund kommune slutter seg til forslaget under forutsetning av at kostnadene for dette blir kompensert for kommunene.

Følgende pedagogisk bemanning foreslås:

Utvalget foreslår at det over tid (fra 2020) innføres lovfestet krav om en førskolelærer per seks barn under tre år og per tolv barn over tre år. Pedagogiske ledere må ha utdanning som førskolelærer. Likeverdig med førskolelærerutdanning er annen treårig pedagogisk utdanning på høgskolenivå eller universitetsutdanning med videreutdanning i barnehagepedagogikk. 20 prosent av pedagogene i barnehagen kan ha annen treårig pedagogisk utdanning på høyskolenivå eller universitetsnivå. Barne- og ungdomsarbeidere skal utgjøre minst 25 prosent av barnehagens grunnbemanning. Foreslått krav til pedagognorm vil kreve 8000 flere førskolelærere.

- Haugesund kommune stiller seg bak intensjonen med å øke den pedagogiske bemanningen i barnehagene. Det må først settes inn flere tiltak for å intensivere utdanning av flere førskolelærere og dermed få ned antallet dispensasjoner.
- Haugesund kommune forutsetter også at kostnadene ved innføring flere pedagoger og fagarbeidere i barnehagene blir kompensert fullt ut for kommunene.

Utvalgets forslag til endring i § 33 Barnegruppen:

Utvalgets formål med bestemmelsen er å sikre at barn daglig møter kjente barn og voksne, slik at de får mulighet til å knytte nære relasjoner til et avgrenset antall mennesker i barnehagen. Barn har rett på omsorg og beskyttelse, jfr. FNs barnekonvensjon artikkel 3. Trygge og forutsigbare rammer i hverdagen er det beste utgangspunkt for barnas lek, utforsking, undring, læring og danning. Det skal foretas en helhetsvurdering av om barnegruppen har en størrelse som er trygg og pedagogisk forsvarlig. Bestemmelsen må ses i nær sammenheng med § 5 «Hensynet til barnets beste» og § 8 Barns rett til godt fysisk og psykososialt barnehagemiljø.

- Haugesund kommune slutter seg til forslaget.

Utvalgets forslag til ny § 37-39 om familiebarnehager:

Utvalget foreslår en innskjerping av kravet om pedagogisk veiledning: Fra en veileder per 30 barn til maksimalt 12 barn under tre år/ 20 barn over tre år. Det foreslås å fjerne adgang til å godkjenne ubebodde lokaler, samt doble barnegrupper (= inntil 10 barn per hjem). Adgang til dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogisk veileder fjernes. Utvalget foreslår også å gi kommunen ansvar for å sørge for pedagogisk veiledning dersom familiebarnehager ikke får ansatt veileder.

- Haugesund kommune slutter seg til forslaget under forutsetning av at kostnadene for dette blir kompensert for kommunene.

Utvalgets forslag til ny § 40-50 Rett til spesialpedagogisk hjelp:

Utvalget foreslår å overføre § 5-7 i opplæringsloven til barnehageloven. Utvalget mener at dette kan bidra til å fremheve barnehagenes ansvar for å ivareta de ulike behovene til barn med behov for særskilt støtte og hjelp. Utvalget vil understreke at flyttingen av § 5-7 må gjøres under forutsetning av at rettighetene til barnet og foreldrene ikke svekkes i forhold til gjeldende rett. Sett hen til forarbeidene og veilederen om spesialpedagogisk hjelp mener utvalget at hva som kan være spesialpedagogisk hjelp må tolkes vidt og at mange ulike tiltak kan falle inn under dagens § 5-7. Dette vil også gjelde for mange av tiltakene som tidligere ble finansiert gjennom den statlig tilskuddsordningen som skulle bidra til at barn med nedsatt funksjonsevne fikk nytte av oppholdet i barnehagen. Et eksempel kan være styrket bemanning for en gruppe eller et barn dersom dette er nødvendig for at barn med særlige behov skal ha nytte av barnehagetilbudet. Utvalget har derfor i merknadene til nytt kapittel IX presisert hvordan spesialpedagogisk hjelp skal tolkes, slik at det ikke er tvil om hvilke tiltak spesialpedagogisk hjelp kan omfatte.

De tiltakene som ikke dekkes inn under § 5-7 vil bli ivaretatt i en egen bestemmelse som gir kommunene plikt til å ha en tilskuddsordning der barnehager kan søke om støtte til tiltak for å sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får likeverdige muligheter til deltakelse i barnehagen. For eksempel vil fysisk tilrettelegging av barnehagens inne- og uteområde være tiltak som skal kunne finansieres gjennom en slik ordning. Kommunene kan bruke den tidligere tilskuddsordningen til tiltak for barn med nedsatt funksjonsevne som mal for den kommunale tilskuddsordningen.

- Haugesund kommune mener at ved fastsetting av rett til spesialpedagogisk hjelp i barnehageloven, så bør retten til reduksjon i foreldrebetalingen for spesialpedagogisk hjelp falle bort. I hjemmel om rett til spesialpedagogisk undervisning i opplæringsloven, har bakgrunnen for rett til reduksjon i foreldrebetalingen vært knyttet sammen med at retten til skolegang er gratis.
- Haugesund kommune slutter seg til forslaget om å overføre § om rett til spesialpedagogisk hjelp fra opplæringsloven til barnehageloven, og forutsetter at kostnadene for dette kvalitetssikres og blir kompensert for kommunene gjennom full finansiering av forpliktelsene foreslått i § 40-50.

Utvalgets forslag til § 58 Overgangsbestemmelser:

Utvalget foreslår med dette at Kongen kan gi forskrifter med overgangsbestemmelser for tilpasning fra tidligere lovgivning til ny lov. Kongen kan for en overgangsperiode fastsette at det skal gjelde andre krav til bemanning enn det som følger av § 32 tredje og fjerde ledd.

- Haugesund kommune slutter seg til forslaget.

For rådmannen

Maren E. Monclair Pedersen

Maren Elise Monclair Pedersen
Barnehagefaglig rådgiver

Haugesund kommune 13.04.2012